بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ސަބަބާއި ނިންމުން

- ކޭސް ނަންބަރު: 2023/HC-A/48
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ނަމާއި އެޑްރެސް ސިއްރުކުރެވިފައި
- އިސްތިއުނާފަށް ހާޒިރުވި ފަރާތް: ނަމާއި އެޑްރެސް ސިއްރުކުރެވިފައި
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ގޭގެ އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޒަކަރިއްޔާ
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަމީމް

ނިންމި ތާރީޚް: 06 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1445 / 20 ޑިސެމްބަރު 2023

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 14 ރަޖަބު 1444 / 05 ފެބުރުއަރީ 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:

- **ނަންބަރު:** 885/Fm-C/2022
- **ނިންމި ޤާޟީ:** ޒާހިރު ޙާޖީ
- **ބާވަތް:** ގޭތެރޭ އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު ބާތިލުކުރުމަށް އެދި
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 15 މޭ 2022 **ނިމުނު ތާރީޚް:** 30 ނޮވެމްބަރު 2022

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-A/48 މައްސަލަ

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ނަން ސިއްރުކުރެވިފައި

ޤާނޫނީ ވަކީލު: އެމް.ޝަހީ ޢާދިލް

އިސްތިއުނާފަށް ޢަރުޟުވި ފަރާތް

ނަން ސިއްރުކުރެވިފައި

ޤާނޫނީ ވަކީލު: އެޗް.އެމް.ޝަރީފް [illegible]

[illegible]

ޢާއިލީ- ގޭތެރޭ އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު ބާތިލު ކުރުމަށް އެދި- ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑު- ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު

ނޯޓް: މައްސަލައިގެ ބާވަތުން މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ސިއްރުކުރެވިފައި. ނަމަވެސް ފަރާތްތަކުންނަށް ފޮނުވާ ނުސްޚާގައި ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ހިމަނާފައިވޭ.

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ނަޞީރު ގެ ރައުޔު:

ތަޢާރުފު:

1. މިއީ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން [illegible] އަދި ޤާނޫނީ [illegible] [illegible]، [redacted] (މީގެ ފަހުން "[redacted]" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް") އިން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން [illegible] އިސްތިއުނާފެކެވެ.

2. މި [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތަކީ [redacted] (މީގެ ފަހުން "[redacted]" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް") އެވެ.

މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރު:

ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާ

3. އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް އަދި، އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުގެ އެއްބަނޑު ފިރިހެން ކުއްޖެކެވެ.[1] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާގައި، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ.

4. މި އަމުރަށް އެދުމުގައި، 2021 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުން [illegible]. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible])، [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible])، [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު

---

[1] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible]

ފަރާތް [illegible] ބުނުން)، ޖިންސީ ގޯނާގެ [illegible] ދެއްކުން ([illegible] [illegible] ގެނެސް [illegible] [illegible] ބުނެ [illegible] ފަރާތުން ޖިންސީ އަނިޔާ [illegible] [illegible] މި އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުގެ [illegible] [illegible]) [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިންސީ ގޯނާގެ [illegible] [illegible] [illegible]، 06 މާރިޗު 2022 ގައި ހިނގި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 15 މާރިޗު 2022 ގައި ހިނގި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[2]

5. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް ކޯޓުން ދިރާސާކޮށް، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ މައްޗަށް 18 އޮކްޓޫބަރު 2022 ގައި "ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު"[3] ކޯޓުން ނެރުނެވެ. މި އަމުރުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަފްސާނީ ގޮތުން އަނިޔާ ނުކުރުމާއި، [illegible].[4]

6. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

6.1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛[5]

---

[2] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަފްހާ 2

[3] [illegible] ނަންބަރު 146/2022/16

[4] [illegible]

[5] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 17- ސަފްހާ 10

6.2. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ[6] 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][7]

6.3. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][8] [illegible][9]

6.4. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible]

6.5. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012

[7] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] 17-ސަފްޙާ 10

[8] ނަންބަރު 171-C(F3)146/2022/53 (17 [illegible] 2022)

[9] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] 18-ސަފްޙާ 11

ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާ

7. ބުނެވުނު ގެތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރަކީ[10]، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި، ބޮޑު ތުހުމަތުތަކެއް މައްޗަށް ބިނާކޮށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމުގައި ފާހަގަކޮށް، އެއަމުރު ބާޠިލު ކުރުމަށް އެދި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ފެމިލީ ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފައެވެ. މިމައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ.

8. ގެތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް އެދުމުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، 06 މާރިޗު 2022 ގައި ހިނގާފައިވާކަމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނާ ކަންކަން އެގޮތަށް ހިނގާފައި ނުވާ ކަމަށެވެ. އެގޮތުން، [illegible] ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ޒުވާބެއް ހިނގިކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނާ ފަދައިން މަރުގެ އިންޒާރާއި ޖިސްމާނީ ގޯނާގެ އިންޒާރުގެ އަމަލެއް ހިނގާފައި ނުވާ ކަން އެވަގުތު އެތަނުގައި ތިބި ހެކިންގެ[11] ހެކިބަހުން އެނގެން ކަމަށެވެ. އަދި [illegible] ގެއްލުން ދިނުމުގެ ހާދިސާއެއް ހިނގާފައިވާ ކަން [illegible] ރިޕޯޓުކޮށްފައިވަނީ، 19 އޮކްޓޯބަރު 2022 ގައި ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] އިން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތާއި [illegible][12] [illegible]، [illegible] ގެތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ނެރުނުގެ (18 އޮކްޓޯބަރު 2022) ފަހުގެ ތާރީޚެއް ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، މިއަމުރު ނެރެފައިވަނީ، [illegible] [illegible] މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެން [illegible]، އަމުރު ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ކަމަށެވެ.

---

[10] އަމުރު ނަންބަރު 146/2022/16 "ގެތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު" – 18 އޮކްޓޯބަރު 2022

[11] ހެކިވެރިޔާ 1 ގެ ނަން ސިއްރު ކުރެވިފައި އަދި ހެކިވެރިޔާ 2 ގެ ނަން ސިއްރު ކުރެވިފައި

[12] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] 5. [illegible] 4.4

9. ޢަރުޟުގައި އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟުވާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ފުލުހުންގެ ޑިރެކްޓަރުގެ 17 ޖޫން 2022[13] ސިޓީއިން ގޮވާ އަރިހުގެ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤު ކުރިއަށްގެންދިޔުމުގެ އެކަށީގެންވާ، އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟުވާ ފަރާތުން ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ އަވަސް އަދުލުން އޮތުމުގައި ފާހަގަކުރި ކަމެއް ނަމަ ކުރެވޭ ވަރުގެ ހުއްޓުމެއް ނުކުރެވިފައިނުވާކަމަށެވެ.

10. މިމައްސަލަ ބެލި ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ، ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ އަވަސް އަދުލު ޝާހިދުންނާ ބަޔާން ނެގި ކަމަށް ކަށަވަރުވެއެވެ. އެގޮތުން މިނިވަން ބިނާ ކުރި މައިގަނޑު ސަބަބަކީ، އަދުލު ނުކުރެވުނީ، ބަޔާނާއި ދިމާވާ ފުރިހަމަ ދެއްކުމުގެ ބިނާކޮށް ކަން އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދެވޭނެއެވެ.

11. އެގޮތުން، ބެލި ކޯޓުގެ ސަފުހާއެއް ރިޕޯޓު ގޮތުގެ ނަންބަރު 15.8 ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، އަދުލު ޝާހިދުކުރުމަށް އެދި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ، ބަޔާނު ބަޔާންދީފައިވާތީ ބުނާ ނުވަތަ ޝާހިދު ނިސްބަތުން އަދި ކަމަށް ބުނާ ޝާހިދުކަމަށްވާތީ، ނަމަވެސް އަދުލު ނުކުރެވިފައިވާތީ، ބަޔާންދީފައި ދިމާވާ ދިފާޢު ފުރިހަމަކޮށްދޭގޮތުގެ މައިގަނޑު ބިނާކުރެވޭ ކަމަށް ބަލާފައިވާކަމަށް، އެކަށީގެން ބަލާ ބަޔާން ސަފްހާއަކަށް ހަރަކާތް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ބަލަ އިންސާފު، އެކަމަށް އެދި ހަރަކާތް ފާހަގަކޮށްފައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފާހަގަކޮށް. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދިނުން ޖެހޭ، އަދުލު ނުކުރެވިފައިވާތީ، ބަޔާނާއި ދިމާވާ ފުރިހަމަ ދެއްކުމުގެ ބިނާކޮށްދެއްވުމާ، ނަމަވެސް އެކަމަކަށް ސާބިތުކުރުމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ހަރަކާތް ދަ ހަޔާތުގެ ހުކުމަށް 06 ޖޫން 2022 ގައި ކަން ނިންމާފައިވާ ގޮތް ކަމަށް އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ކަން ނިންމާފައިނުވާކަން ސާބިތުކޮށްދެއްވައި ނުދޭކަމަށެވެ.

12. މިކޯޓުގައި ބެލެވުނު މިހާރު އިސްވެ ކަށަވަރުކުރުމުން ބެލި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފެވެ.

---

[13] ނަންބަރު 171-C(F3)146/2022/53 (17 ޖޫން 2022)

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާއި، ދެފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަން

13. ފުރަތަމަ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތަށް ނިންމާފައިނުވާކަމަށް ބުނެ އެޕީލަންޓް އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކޮށް، އެނުކުތާތަކާބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވަނީ. މިގޮތުން ހުށަހެޅި؛

13.1. **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ،** އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ މައްޗަށް އުފެއްދި ތުހުމަތުތަކަކީ، ޙަޤީޤަތާ ނުބައި ތުހުމަތުތަކެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ބަރު އޮންނަނީ، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ މައްޗަށްކަމަށް މައްސަލަ ބެއްލެވި ޤާޟީ ނިންމެވުމަކީ، ނުވަތަ ދަޢުވާކުރި ކުރެވުނީ، ގޭގެ އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު[14] ގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަރުތީބުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތަށް މިގޮތުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

13.1.1. މިނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، ޤާނޫނު[15]ގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަމުރު ނެރެފައިވަނީ، އަނެއް ފަރާތުގެ ބަހެއް ހޯދުނާ ނުލާކަމަށާއި، މިޝަރީޢަތުގައި އަމުރުން އިޢުތިރާޟުކޮށް ބަސްދިން އަމުރު ބާޠިލު ކުރުމުގެ ބަދަލު އަނެއް ފަރާތުން ދިފާޢުގައި، އަމުރު ނެރުމުގެކުރިން އެފަދަ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެކަމަށް އެނގެނީ، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ޙާޟިރު ދިޔައީ "ދަޢުވާލިބޭ" ފަރާތުގެ ބަޔާނުއަތުން ކަމަށާއި، މިއަދުވެސް ހުރި އޮންނަނީ، އެ އަމުރު އާގެ މައްޗަށް ބިނާވެގެން ތުހުމަތުތަކަކީ، ފޯރުކޮށްދިން އެއްބާރުއަޅައިގެން ސާބިތުވެގެން ކަމަށާއި، އެއީ އެތުހުމަތުތައް އުފެއްދި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަމަށާއި،

---

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012

[15] ޤާނޫނުގެ ޢަމަލުގައި މިހާރުގައި ފުރުޞަތު ކުރިމަތިކުރެއްވި ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 ގޭގެ އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނަށް. އެއް ޤާނޫނުގެ ނަން ދުވަހުން ދިރާސާ ކުރުމަށް ފަސޭހަކަމަށް. ބަދަލުކޮށް އެޤާނޫނު ޤާނޫނަކަށް ގެނެވުނު އިޞްލާޙުގެ ބަދަލު ނަންބަރު ތަފްސީލުކުރައްވާފައެވެ.

އަދާކުރުން އުފެއްދި ޙުކުމްތަކަށް، ރިޢާޔަތްކޮށްގެން ހުކުމްކުރުމަށްޓަކައި ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ދެކަ އަނބުރާ، އަޑުއަހާފައިވާ އިންކާރުކުރި ފަރާތްތަކަށް ސަރުކާރުން ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން ޤާނޫނުތަކުގައިވާކަމަށެވެ.

13.1.1.1 ޖިނާއީގެ ކަމެއްގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައި، ގޮތެއް އެނގޭ އަޑުއެހުމަށް ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ ކޮމެންޓަރީއަށް[16] ބަލާއިރު، އެމާއްދާގައި ބުނާ ހުކުމްތަކެއް ކުރިމަތިވެ، އެކަމުގައި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، އެކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު އެބަ އޮވެ އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން، އަދި ދައުލަތުން ސާބިތުކުރަން ގެންނަ ޖިނާއީގެ ބެލުމަށް، ބަލައިގަނެވޭ ހެކި ވީ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ޖިނާއީކަން ސާބިތުވާކަމަށް އެނގޭކަމަށެވެ. އަދި އެމާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތުގެ ވަކީލަ އަޑުއެހުމަށް އެބައްޔަށް ޖާގަދިނުމަށް، އެކަންކަން ނިޔާކުރުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ގޮތުން، އެއަށްފަހު ވެސް ކަނޑައަޅައިފައިވާ، ބަޔާންވާ ޖިނާއީ ކަމުގެ ޙުކުމްތަކަށް ބަލާއިރު ދިނުމުގެ ބޭނުމަކީ އަންނަ ދުވަސްތަކުގެ ހުކުމްތަކުން، އެކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ޔަޤީނު ހެކި، އަދި ދައުލަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތުން، ދައުލަތުގެ ސާބިތުކުރުމުގެ އުޞޫލު އަސާސީ ބާރުތައް ބަދަލުވާނެ ގޮތުން ކަނޑައެޅުމަށް ހިތާނުވާ، މިމައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ސާބިތުކުރުމުގެ ޔަޤީނު ހެކި، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ މައްސަލަކަން އެނގޭކަމަށެވެ. ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާ އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން މާނަކުރާ އުޞޫލުން މާނަކުރުމުގެ ޤަވާޢިދުން، ޖިނާއީން ފޯރަމް އަޞްލުގެ ވަޒަން ޤާނޫނުތަކުން، އަދިވެސް ސިޔާސަތަކަށް ޖިނާއީ ހުއްދަ އިޖުރާއާތުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ހުއްދަ ދައުލަތުގެ ބޭނުން ހިނގައިދާނެކަމަށެވެ.

13.2 ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އަރާފައިވާ ކޯޓުގެ (އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތް) ގެ މައްސަލަ ދަށުކޮށް ކުރި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ އަސާސީގެ

---

[16] ފުލުހުން އޮފީސް ކަރަމް ޔުނިވަރސިޓީ ޕްރެސް ޗެޕްޓަރ 14 ޑިސެމްބަރު 2014 ގައި ޝާއިޢުކުރެވިފައެވެ.

އެއްވެސް އަމަލެއް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ކުރިކަން އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތުން ކޯޓުގައި ސާބިތުކޮށްދީފައި ނުވާއިރު، އަދި ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި ފަނޑިޔާރުން ރިޢާޔަތްކުރަންވާނީ، ނުވަތަ ފަނޑިޔާރުންގެ ނިންމުންތަކާއި ޢަމަލުތަކާއި އަމުރުތަކަށް ބިނާކުރަންވާނީ، މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ހަރުދަނާކަމާއި ބާރުގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލައިގަނެވޭ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤަވާޢިދުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި، (ހ)ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރަށް ޚިލާފުން އެކަން ޢަމަލުކުރެއްވި، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 146/2022/16 "ގޮތުގެ އަނބުރާއިން ދައުލަތާއި ހަވާލުކުރުމުގެ އަމުރު" ސާބިތުކުރުން ޖަހައި ނިންމަވާފައި ކުރީގެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރެއްވި ބަޔާނަށް، ފަނޑިޔާރުންގެ ޤަވާޢިދުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި، (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރައްވާފައިވާ ކަމުގެ ބަސްދީމާ ކަމުގައި ބަލާފައިވާ ގޮތުން ސާބިތުވާ ކަން ހަމަޖެހޭ ނުކުތާއެވެ.

13.2.1 މިންކަނޑުގެ ތަފްސީލުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާނީ، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ މައްސަލަ ކުރި ޝަރީޢަތުގައި ބަލައިގަތުމަށް 06 ޖޫން 2022 ގައި ހިނގި ހާދިސާގެ މައްސަލަކަމަށްވާއިރު، އެއީ، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން މަރުގެ ދިނުމަށް ދިނުކަމަށް ބުނާ ބުނުމާއި، މުޅިގޮތުން ގެއްލުން ދިނުކަމަށް ބުނާ ބުނުމާއި، ބޭނުން ދިނުން ގެނެސް އެދިކަން ފިސާރީ ބުނެ، އެދިފައި ފަރާތުން ޖިނާއީ އަނިޔާ ދިނުން ކަމުގެ ބާރު އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ހިތުގައި އުފެދުނުކަމަށް ބުނާ ބުނުންކަމަށެވެ. އަދި މިފަދަ ޙާލަތެއް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ހެކިތަކުގެ ތެރެއިން ބައެއް ހެކިތަކަށް ސަމާލުކަން ބެލުމަށް ދިފާޢުގެ ތަފްސީލަކީ ހެކިތަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ މައްސަލަ ބަލާފައިވާ ޤާޟީ ސާބިތުކަމަކަށް ނުދެވޭކަމަށެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިތައް ތަޙުޤީޤުކުރުމުން، ގޮތެއް އަނބުރާ ކުރުމުގެ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ކަންތައްތަކުގައި

ކުށެއް ކަމަކީ މިންގަނޑުން ސާބިތުވާން ގޮތެއް ނެތްކަން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގެން
އޮންނަކަމަށެވެ.

13.2.1.1. މިނުކުތާގެ ހައްދުގައި އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ،
އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ބަޔަކީ ހުކުމުން ހުކުމުގައި ފުރުޞަތުތަކުން
ހުކުމުން ގޮތުގެ އަނިޔާގެ އަމަލު ނުހިނގާކަމަށް އެބުނެވުނު ހުކުމުގެ ސާބިތުކޮށްދީފައިވާ
ނުވާކަމަށާއި، އެއާ ދިމާލަށް އެއް ހުކުމުގެ ހުކުމުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން 6
މާރިޗު 2022 ގައި ކަން ހިނގާފައިވާކަމުގެ ހެއްކަށްވާނެ ގޮތުގެ މައުލޫމާތު ބޭނުންކުރުމުން
ދިނަކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން މައްސަލައާބެހޭ ހުކުމުގެ
ވިސްނުންކަން ބެލުމުން، އަދި ދަރިފުޅުންނާއި ގުޅޭ ނުކުތާތަކުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ
ފަރާތުން ބުނުމުން، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ކޯޓުގައި ހުށަހެޅިއެވެ، އަދި
ދަރިފުޅުންނާއި ގުޅޭ ނުކުތާތަކުން ބެއްލެވުން ނުނިކުމެ، އެ ފަރާތުން ހުށަހެޅިއެވެ،
އަދި ނުރުހުމެއްވެސް، އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ބަޔާނާއި ދިމާވާ
ވަޒަނުކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުން ބިނާކޮށް ކަމަށްފެނިފައި، އެއީ އިންސާފަކާ ގުޅޭ އަނިޔާ
ހިނގާފައި ނުވާކަން ދަލީލުތައް ކުރިން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން
މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ މަޖިލީހުގައި ދެކޭފައިވާ ފާހަގަކޮށްފައި،
ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިކަމުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ހުރިހާ ކަމަކާ ބެހޭ ނުކުތާތަކަށް ދެކޭކަމަށެވެ.

13.3. **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ،** އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ މައްސަލަ
ކޯޓުގައި ބުނުމުގެ ބަޔާން، ޖަވާބުދީފައިވާ ބުނުމުގެ ބަލައިގަތުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން
ސާބިތުކޮށްދީފައި ނުވާކަމަށް ބަޔާންކުރުމުގެ ކަށަވަރުވާނެކަމަށް، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތު
ދަށުގައި ހުށަހެޅި ހެކިބަސް ދަށުގައި ގޮތް ދިމާލުން މައްސަލަ ބެއްލެވި ފެމިލީ ކޯޓު
ވަޒަންކުރުމުގެ ސަބަބުން ކުރުމުގައި ފެމިލީ، ފުދު ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022

ޤާސިމްއާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިންސާފުވެރި ކަމާއި އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމްކޮށްދެވިފައިވާ ޙުކުމެއް ކަމުގައި ބެލެވެން ނެތްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

13.3.1. މިނުކުތާގެ ތަފްޞީލުގައި ބުނެފައިވަނީ، 06 މާރިޗު 2022 ގައި ކުރެވުނު ޖުވާބާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން ހުރީ 3 ފުރުޞަތު ކަމަށާއި، އެހެން ނަމަވެސް ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅި 2 ހެކިންގެ ހެކިބަހުންވެސް އެކަށްކަން އެގޮތުގައި ނުހިނގާކަން އެނގޭކަމަށެވެ. އަދި ޑިފެންސްގެ ހެކިންގެ އެއް ހެކިވެރިޔަކު ފުރުޞަތުކުރެވުނު [illegible] ކޮށްފައިވާ ފުރުޞަތު ސާބިތުކުރެވިފައިނުވާކަމަށެވެ.

13.3.1.1. މިނުކުތާގެ ޙައްޤުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42

ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލިފައިނުވާކަމަށް ފާހަގަކުރަމެވެ.

ދެފަރާތުން އެދޭ ގޮތް:

14. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތުގައިވަނީ އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި ގޮތައިންނެވެ.

14.1. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 146/2022/16 "ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު" އަށް އެދި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ތުހުމަތު ތަކަކީ، ހަޤީޤަތެއްނެތް ތުހުމަތުތަކެއްކަން ކަނޑައަޅައި ދެއްވުން.

14.2. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާއިން ނެރުއްވާފައިވާ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 146/2022/16 "ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު" އާއި ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ބާތިލުކޮށްދެއްވުން.

15. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 146/2022/16 "ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު" ގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ތުހުމަތުތަކަކީ، ހަޤީޤަތެއްނެތް ތުހުމަތުތަކެއްކަން ކަނޑައަޅާނެ ތަނެއްނެތްކަމަށާއި، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ ނަންބަރު 146/2022/16 "ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު" ބާތިލުކުރުން ވަކިން ނިންމަވައި ކަނޑައަޅައި، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާގައި މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ސަބަބު އަދި ވާނީ އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތްނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް:

16. އިސްތިއުނާފުން ބަލަމުން މިދާ ޤަޟިއްޔާއަކީ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމައިދިން ނަންބަރު 146/2022/16 "ގެތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު" ބާތިލުކުރުމަށް އެދި އިސްތިއުނާފު ކުރި ހާލަތުން ފުރަތަމަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލަމުން އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާގައި އެއަމުރު ބާތިލުކުރަން ޖެހޭނެ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ނިންމެވުމުން ހިތްހަމަނުޖެހިގެން އެއަމުރު ބާތިލުކުރުމަށް، އިސްތިއުނާފު ކުރި ހާލަތުން އެދިލައްވައިގެން މިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލަމުންދާ ޤަޟިއްޔާއެވެ.

17. ފުރަތަމަ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 146/2022/16 "ގެތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު" އަކީ ބާވަތުން، މިއަމުރަކީ ގެތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރެއްކަން އެނގެއެވެ.

18. ޤާނޫނު[17]ގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާއިރު، ގެތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރަކީ، ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު އަމުރެއް އެޕްލިކޭޝަންގައި ބަލައިގެންނުވާ ޙާލަތު އެ ބޭނުން ކުރުމުގެ ކުރިން، ވަގުތީގޮތުގައި ހިމާޔަތް ދިނުމަށް ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރެކެވެ، ދިނުމުގެ ފަރާތަށް އަނިޔާވެރިވާ ފަރާތުގެ ވާހަކަ އަޑުއެހުމަށް ފުރުޞަތު ނުދީ، ވަގުތީގޮތުން ހިމާޔަތް ދިނުމުގެ ބޭނުމުގައި ނެރޭ އަމުރެކެވެ. އަދި ވަގުތީގޮތުން ހިމާޔަތްދިނުމަށް އެދޭ ފަރާތުގެ އެދުމުގެ މަތީން، ނެރޭ އަމުރެކެވެ.

19. ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ނެރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، އެޤާނޫނު[18]ގެ 39 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. އެ ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަކީ؛

(ހ) ދެފަރާތުގެ ވާހަކަ އަޑުއެހުމަށްވުރެ ކުރިން އެދި، ވަގުތީގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބުމަށް އެދިފައިވާ ފަރާތުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ނުރައްކަލެއް ހުރިކަމާއި ހުރިކަން،

(ށ) ވަގުތީގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބުމަށް އެދިފައިވާ ފަރާތަށް ނުރައްކާތެރިކަމެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ސަބަބެއް ހުރިކަން،

(ނ) ވަގުތީގޮތުން ހިމާޔަތް ދޭން ނުޖެހޭނަމަ އެފަރާތަށް އިތުރު ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމަށް ބެލެވޭ ކަމެއް ހުރިކަން،

---

[17] ގެތެރި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު- 3/2012

[18] އެއް

(ނ) ދަޢުވާލިބޭ ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ނަފަޤާ ދިނުމަށް ޤާބިލު ފަރާތެއްކަމުގައިވުން، މިއެވެ.

20. ނަފަޤާދިނުމުގެ އަވަސް އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރުމުގެ ކުރިން ކޯޓުން ދިރާސާކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ޝަރުޠުތައް 40 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެއީ:

(ހ) ނަފަޤާދިނުމުގެ އަމުރަށް އެދިފައިވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގެ ޙަޤީޤަތް އަސާސީ ގޮތުގައި ހިފެހެއްޓޭނެ ދަލީލުތަކެއް ނަފަޤާދިނުމަށް ހުށަހަޅާފައިވުން.

(ށ) ނަފަޤާދިނުމުގެ އަމުރު ނުނެރެފިނަމަ ފަރާތުން ހިނގައިދާނެ ގެއްލުންތަކުގެ ކުރިން ނަފަޤާ ދިނުމަށް ހުށަހަޅާފައިވުން.

(ނ) ނަފަޤާދިނުމުގެ އަމުރު ނުނެރެފިނަމަ ފަރާތުން ހިނގައިދާނެ ގެއްލުންތަކުގެ ސަބަބުން، އެ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުގެ މަޞްލަޙަތަށް ގެއްލުން ލިބިދާނެ ނިސްބަތުގެ ބޮޑުކަން.

21. މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/169 ޤަޟިއްޔާގައި، މިފަދަ އަމުރު ނެރުމުގައި ވައްސަފު ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ޝަކުވާ ބަލައި މަރުޙަލާގައި ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތުން ދެފަރާތުގެ ޙާލަތު ބަލަން ޖެހޭކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މިގޮތަށް އަމުރެއް ނެރުމުގައި، އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ބަލާއިރު، ގެތި އަނބިމީހާގެ އަތުގައި ހިންގުމަށް ނުވަތަ ހިނގާފައިވާ ނުވަތަ އުޅަނީ އަތުގައި ހިންގައިދިނުމަށް ސަރުކާރުތަކުގެ ޚަރަދުގައި އެއް ކަމެއް ސަބަބުތަކެއް ހުށަހަޅައި ބަލައިލުން، ފަޤީރުކަމުގެ ނުވަތަ ގެތި އަނބިމީހާގެ އަތުގައި ނުހިނގާނެކަން ބެލުމާއި، ގެތި އަނބިމީހާގެ އަތުގައި ހިނގާކަމަށް ބެލުމާއި ނަފަޤާދިނުމުގެ އަވަސް އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރުމުގެ ކުރިން ކޯޓުން ދިރާސާކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެއާއެކު ޤަރާރުގައި މިނޫން ވައްސަފުތަކުގެ ސާބިތުކަން ބިނާވާގޮތަށް ވަސީލަތުގެ ނުޖެހޭ ކަމަށްވެސް ކަނޑައަޅައިފައިވެއެވެ.[19]

22. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 ޤަޟިއްޔާގައި، އެކޯޓުން ނެރުއްވި ނަންބަރު 146/2022/16 "ގެތި އަނބިމީހާއިން ނަފަޤާދިނުމުގެ އަވަސް އަމުރު" ނެރުއްވީ، އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ވައްސަފުތަކަށް ބަލާއިރު ޤަޟިއްޔާގައި ވައްސަފުކުރެވިފައިވާ، ގެތި އަނބި ބިނާވެގެންވާކަން

---

[19] ފިޤްރާ 25

ބުނެ އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ ނުކަށްތާރިކަން އުސޫލާއި، އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ހިނގާ އަމަލުކުރަމުން ބުނެ އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ އަމަލުތަކަކީ، ހަމައެކަނި އަދި ނުކުތާތަކުގެ އަމަލުތަކުގައިވެސް އޮޅުމެއް، މިގޮތަށް އަމަލުތައް ތަކުރާރުކޮށްފައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުގެ ބޭނުންތަކާއި، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ދިފާޢީ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިން އެނގޭން އޮތުމަށް، ދިނުމަށްޓަކައި ސަބަބުން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަށް، ނުކުތާތަކުގެ ތަފްޞީލަށް ބަލާއިރު ދިނުމަކަށް އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން އެއް ނުކުތާ އިތުރުކުރެވިފައިވާ ކޮންމެކަމަކާއި، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަށް، ދަރި އެކަނިމާ ތަފްޞީލު ދިނުމަކަށް ނުވާތީއާއި، އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ބަދަލުކޮށްދިނުމަށް ކޮންމެވެސް ސަބަބެއް އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުގެ މަސްލަހަތަށް އުނިކަން އަންނަ ނިސްބަތް ބޮޑުކަން ފާހަގަކުރެވޭ، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރުން ލާޒިމުކަމުގެ ދަލީލު، އެފަރާތަކުން އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ ނުވަތަ އެކަން ގެނެސްދޭ ބަލާލުން އެފަރާތަކުން އިތުރުކުރެވޭ ލިބުނުމުގެ އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ލިބުނުކަމުގެ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ދައްކާފައިނުވާކަން އަމުރުގައި ބަޔާންކުރެވިފައި އެނގެއެވެ.

އަވަސް އަމުރުގެ ބާތިލު/ ބަދަލުކުރުން

23. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 707/Fm-C/2022 މައްސަލާގައި އެކޯޓުން ނެރެފައިވާ ނަންބަރު 146/2022/16 "ގެދޮރު އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު" ބާތިލުކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅި މައްސަލައާއެކު، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ފެމިލީ ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ "ގެދޮރު އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ނުވަތަ އެއަމުރު ބާތިލު ކުރުމަށް އެދި ފޯމު" ގެ 5 ވަނަ ނަންބަރަށް ބަލާލުމުން އެނގެއެވެ.

24. ދަޢުވާލިބޭފަރާތުގެ އަވަސް އަމުރުތައް ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް އެދުމަކީ، އެއަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ލިބިދޭ ހައްޤެއްކަން ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެއެވެ. އެގޮތުން، އެމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

> އަވަސް އަމުރު ނެރުމުން އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ލިބޭ ހައްޤުތައް
>
> 41 (ހ) ދަޢުވާލިބޭފަރާތުގެ އަވަސް އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރުއްވުމުގައި އަންނަނިވި ހައްޤުތައް އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
>
> (1) އެ އަމުރު ބާޠިލު [illegible] ކުރިން، [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓަށް އެދުން.
>
> (2) އެ އަމުރުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓަށް އެދުން.
>
> (3) އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނެސްދިނުމަށް އެދުން.
>
> (4) އެ އަމުރާމެދު [illegible] [illegible].
>
> (ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible]، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ މީހާ [illegible].

25. ދަޢުވާލިބޭފަރާތުގެ އަމުރު ބާޠިލުކުރުމާގުޅިގެން [illegible] ކަނޑައެޅުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްދީފައިވަނީ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. އެމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

> [illegible] [illegible] [illegible]
>
> 34 (ހ) ދަޢުވާލިބޭފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދަޢުވާލިބޭފަރާތުގެ އަމުރު [illegible].
>
> (ށ) [illegible] (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދަޢުވާލިބޭފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

26. ހުށަހެޅިފައިވާ މިމައްސަލައިގައި ނެރެފައިވާ އަމުރަކީ ރައްކާތެރިކަމުގެ އަވަސް އަމުރެއްކަމުން. ޤާނޫނުގެ[20] 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ރައްކާތެރިކަމުގެ އަވަސް އަމުރު ބާޠިލް ކުރުމަށް އެދުމުގެ ޙައްޤު އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ލިބިދެވިފައިވާއިރު، މިފަދަ އަމުރެއް ބާޠިލްކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންކަމަކީ ކޯޓުތަކުން ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމެވެ.

27. މިފަދަ އަމުރެއް ބާޠިލްކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅުމުގައި ވިސްނަންޖެހޭ އެއް ކަމަކީ، ރައްކާތެރި ކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރަކީ، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ދުވަހު ވަގުތީގޮތުން އެކަނި ބިނާކޮށް ނެރެވިފައިވާ އަމުރެއް ކަމެވެ.[21] އެހެންކަމުން މިފަދަ އަމުރެއް ބާޠިލްކޮށް ނުދިނުމަށް ބަލާއިރު ގެންދިޔުމުގައި ބަލަންޖެހޭނީ، ދެފަރާތުގެ ވާހަކައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކި ދެނެގަތުމަށް ވަޒަންކުރެވުނުއިރު، ގޭތެރި އަނިޔާގެ އަމަލެއް ހިންގައިފިކަން، ނުވަތަ ހިންގާފައިވާ ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލެއް ހިންގައިފާނެކަން ޝައްކުކުރެވޭ ދަލީލެއް އޮތް ކަމަށް ސާބިތުކުރުމަށް ހެކިތަކުން ބަލައިން، ވަގުތީގޮތުން ނުވަތަ ގޭތެރި އަނިޔާގެ އަމަލެއް ނުހިނގާކަން ބެލުމަށްޓަކައި، ގޭތެރި އަނިޔާގެ އަމަލެއް ހިނގާކަން ބެލުމަށް އެވެ.

28. މިއަމުރުގައި ވެސް ގޭތެރި އަނިޔާގެ ސަބަބުން ރައްކާތެރިކަމުގެ އަމުރެއް ނެރެންޖެހޭ ފަދަ ސަބަބެއް އޮތް ކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު އުފުލުން ޖެހޭ ފަރާތަކީ، އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތެވެ. ފަރާތުން އަވަސް އަމުރު ނެރުނުއިރު، ރިޢާޔަތްކުރެވިފައި ވާނީ ހަމައެކަނި އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުގެ ވާހަކައަށް ކަމަށް ވާއިރު، ޤާނޫނުގެ[22] 41 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވެސް ބައެއްގެ ބަޔާންކޮށް އަމުރު [illegible] ހާލަތުގައި އަޑުއަހައި ބެލި، ދެފަރާތުން ހެކި ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތުދީގެން ކަމެވެ.

29. [illegible]

---

[20] ގޭތެރި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު- 3/2012

[21] ޤާނޫނުގެ 37 (ށ)

[22] ގޭތެރި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު- 3/2012

އުފެއްދި ބައްޔިނާތަކުން ސާބިތުކޮށްދެނީ، ތައްޔާރުކުރުމުގެ އަމަލަށް އެދުނު ފަރާތެއް ތޯ ނުވަތަ އެއަމަލު މުބާޝަރާ ކުރުމަށް އެދުނު ފަރާތެއް ތޯ ކަމާދުރުއެވެ.

30. އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، އަމުދު ނަޒަރިއްޔާގެ ޤާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އަމަލުކުރެވޭ އެއްޗަކީ ހަރަކާތާ ގުޅޭ ފަރާތަކުން އެކަށީ ބިނާކޮށް، އަމަލު ކުރެއްވި ފަރާތެއް ކަނޑައެޅޭ ނަމަ ކަމެއް، މިއަމަލަށް ކަމަކަށް ތަކެތި ބުނުން ގުޅޭ ފަރާތުން ދަން މިލާ، އަމަލު ނުވަތަ ފަރާތް ތަޅުފޮޅުމަށް 41 ވަނަ (ށ) އަދި (ނ) ގެ ދަށުން ކަމުން، އެފަދަ ޙާލަތުގައި އަމަލު ތައްޔާރު ފާހަގަ، "ދައްކާ ލިބޭ" ފާހަގަކުރެވެނީ. އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފާހަގަ، "ދައްކާ ލިބޭ" ފާހަގަކުރެވިފައިވާތީ، އަމަލު އެއް ހަރަކާތް އިސްތިއުނާފު ތައްޔާރު ފާހަގަ ކޯޓުން ހަރަކާތް ބައްޔިނާތަކުން، ތަޙުޤީޤު ބައްޔިނާތަކުން ބަޔާންކުރި ޝަރީޢަތް ބަދަލު މިންގަނޑުން ސަރަޙައްދުން ސާބިތުކޮށްދެނީ، އަމަލު އެއް ހަރަކާތް ފާހަގަ ކުރެވިފައި އިސްތިއުނާފު ތައްޔާރު ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

31. މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފާހަގަ ބަޔާންކުރި ވާހަކައަކީ، ތިރި ކޯޓުން މިމައްސަލަ ނިންމުމުގައި ގޮތަކީ އަދިލާގެ ސަރަޙައްދުން ތައްޔާރުކުރުމުގެ އަމަލު ނުކުރެވޭނެކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ބަރު އިސްތިއުނާފު ކުރި ފާހަގަ ބަރުދަށްވުމަށް ކުރެވެނީ. ދަރު ކޯޓުގެ ނިންމުމުގެ ފަރާތަކުން ކުރިމަތި 15.8 އަށް ބަލާފައި، މިގޮތުން މާނަކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދޭ ކަމުގައި ބެލެވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މިމައްސަލައިގައި ދަރު ކޯޓުގެ މުދި ރިޕޯޓު ބަލައިލި ސާބިތުކުރުމުގެ ޒިންމާ އަދާކުރުމުން ފުރުސަތުލިބިފައިވާ ކަމުގައި ނުބެލެވެއެވެ.

32. މިމައްސަލައިގައި ދަރު ކޯޓުން ސާބިތުކުރުމުގެ ޒިންމާ އޮތީ، އަމަލު މުބާޝަރާ ކުރުމުގެ އެދުން ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ އިސްތިއުނާފު ކުރި ފާހަގަ ކުރެވުނު ބޭނުމަށްވާގޮތް އެނގެ ފާހަގައިން ބޭނުންވެސް، މިސާލުއެއްގެ ގޮތުގައި. ގޮތަކީ އަދިލާއިން ތައްޔާރުކުރުމުގެ އަމަލު އަދިލާ ނިންމުމުގައި ކޯޓުން ދިރާސާ ކުރި އެއްކަމަކީ، ވަކި މިންވަރެއްގައި އަމަލުގެ އަމަލު ތައްޔާރު ހިސާބުގެ އަދިލާ ވަކި މިންވަރުގެ ބެހޭގޮތުގައި ދިރާސާކުރުމުގައި ކުރުމަށް ކަމަކަށް ބުނު އަމަލު އެދޭ ފާހަގަ ދިރާސާ ބަދަލުގެ މަޢުލޫމާތެވެ.

މި އަވަސް އަމުރު ބާޠިލްކުރުމަށް އަމުރު [illegible] ފަރާތުން އެދެނީ، އެތާރީޚުގައި އެފަރާތް [illegible] [illegible] [illegible]

33. ހަމައެހެންމެ، މިމައްސަލައިގައިވެސް އަމުރު [illegible] އެދުމުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާނީ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible]، [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން [illegible].[23] މިގޮތުން، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން [illegible] މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން [illegible] "[illegible]" [illegible] މިކަން [illegible].[24] [illegible].[25] [illegible].[26] [illegible]

---

[23] [illegible] ޕެރެގްރާފް 4.1

[24] [illegible] ޕެރެގްރާފް 15.5

[25] [illegible] 15.7

[26] [illegible] ޕެރެގްރާފް 15.4

ދަޢުވާކުރުމުގެ އަވަސް އަދުލު ނެރެންޖެހޭ ފަދަ ހާލަތެއް ނެތް ކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު ޒިންމާދާރުވުމުގެ ބަދަލުގައި ދަތި ޙާލަތުން ފިލުވައިދިނުމަށް، ކަން ހިނގިގޮތް ކަމަށް ބުނެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައި ހުރިހާ ކަން ކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށް ނުދެއްކޭތީއެވެ.

34. މިމައްސަލައިގައި ގޭގެ އަނިޔާގެ އަމަލެއް ހިންގާފައިވާކަން ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލެއް ހިންގައިފިކަމަށް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހެކި ކަމަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ބަޔާނުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި ހިމެނިފައިވާ ބަޔާނާއި، 06 މާރިޗު 2022 ގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ފަރާތް ދިރިއުޅޭ ގެއަށް ދިޔަކަމަށާއި، އެގޮތަށް ދިޔައިރު އެގެއި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ފަރާތުން ބިރުދައްކާ ހަމަލާދިނުމަށް ގެއިން ބޭރަށް ނިކުމެގެން ދިޔަ ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ބޭރުން ގެޔަށް ވަދެގެން، ނަގާފައިވާ ތަކެތި ނުދޭކަމަށާއި، ފާރަވެރި ވެރިޔާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ބަލިވެ ފޮނުވާފައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޚިލާފުވެފައިވެއެވެ. އަދި ބަލާބެލުމަކާ، ގޭގެ އަނިޔާ ކުރިކަމަށް ދެމެހެއްޓެވޭ ހެކީތަކާއި ޢަމަލުކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރެވިފައިވެއެވެ.

35. ގޭގެ އަނިޔާގެ މައްސަލަތަކަކީ ވަރަށް ހަރުކަށި މައްސަލަތަކެކެވެ. ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ގޭގެ އަނިޔާގެ އަމަލުތައް ތަފްސީލުކޮށްދީފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

> ގޭގެ އަނިޔާގެ އަމަލު 4 (ހ) "ގޭގެ އަނިޔާގެ އަމަލު" ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި ބެލެވޭނީ، ގޭގެ
> ގުޅުމުން ގުޅިގެންވާ މީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު، އަނެއް ގުޅުމުގައި ހިމެނޭ އަނެއް މީހާގެ މައްޗަށް، ނުވަތަ
> އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ކުރިމަތިކުރާ، ގޭގެ އަނިޔާގެ ސިފައިގައިވާ ކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް
> ނުވަތަ ޖިސްމާނީ ނުވަތަ ޖިންސީ ނުވަތަ ނަފްސާނީ ނުވަތަ މާލީ ގޮތުން ގެއްލުން
> ލިބިދާނެކަމަށް ބިރު ދެއްކުން ހިމެނޭ، އެކަށައެޅިދާނެ ހުރިހާ އަމަލެއް ހިމެނެއެވެ.

36. އެގޮތުން، ޖިސްމާނީ އަނިޔާތަކުގެ ތެރޭގައި، ޖިންސީ އަނިޔާތަކުން، ނަފްސާނީ އަނިޔާތަކުން، ބަޔަކު ހަމަލާދިނުމާއި ނަފްސާނީގޮތުން އަނިޔާކުރުން، ޖާނީގޮތުން ނުވަތަ އިޤްތިޞާދީގޮތުން ގެއްލުންދިނުން، ބިރުދެއްކުން، ގާތުގައި ބަހައްޓައިގެން، ފުރެއްދުން، މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުން ފަދަ ކަންކަން ބަޔާންކުރެވިފައިވެއެވެ.

37. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިންގެ ހެކިބަހަށް ބަލާއިރު، 06 މާރިޗު 2022 ގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތް، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ދިރިއުޅޭ ގެއަށް ދިޔައިރު އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތް [illegible] ނަގާފައި، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތް [illegible] އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް [illegible] ވަނީ [illegible]

38. އެހެންކަމުން، މިމައްސަލައިގައި ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް [illegible] އެދުމުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން [illegible] އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން [illegible] ގޭތެރި އަނިޔާގެ އަމަލެއް ހިނގާފައިވާ ކަމަށާއި، އަދި [illegible] އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން [illegible] ޢާއިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ފާސްކޮށްފައިވާ އަމުރުގެ ނަންބަރު 146/2022/16 "ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު" [illegible]

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ޚިޔާލު:

39. ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ފަރީޝާގެ ޚިޔާލަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ޚިޔާލު:

40. ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ފަރީޝާގެ ޚިޔާލަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން

41. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ޝަރުޢު ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މި ޤައުމުގެ ޤާނޫނުއަސާސީން ދީފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[27] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ސަބަބެއް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުމަށް ބަލާފައިވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ސަބަބެއް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުމާ ބަލާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.[28] އެހެންނަމަވެސް ސަބަބެއް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބިނާކޮށްގެން އިސްތިއުނާފުކަން ހުށަހަޅާނެއެވެ.[29]

---

[27] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (ޖަޒާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[28] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (ޖަޒާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[29] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (ޖަޒާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

• ހުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން [illegible] [illegible] ހުކުމުން، ހުށަހެޅިފަރާތް އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ [illegible] [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 885/Fm-C/2022 ވާ ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމަށް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މިމައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅާ ތާއީދުކޮށް، ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.

[illegible] [illegible] ހުކުމް [illegible]

ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]   ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު [illegible]   ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]

(ރިޔާސަތު)